

AMERIKAANSE AMBASSADEUR OVER DEMOCRATIE IN VS EN BELGIË

“Politieke strijd is een luxe”

Howard W. Gutman ziet democratie als een halfvol glas, en met een nieuwe Belgische regering zelfs als een goed gevuld glas: “Hier heerst meer eenheid dan in eenderwelk ander land dat ik ken.” Tijdens zijn lezing in Leuven – de opener van ‘Lessen voor de XXIe eeuw’ en meteen ook de zevende Ambassadeur’s Lecture – komt hij meer van zijn onstuitbaar optimisme delen.

KATRIEN STEYAERT

De praatgrage Howard W. Gutman (55), vertrouweling van Obama en voormalig topadvocaat in Washington, is nog steeds bezig aan zijn Ronde van België, maar maakt zich geen zorgen over de politieke strijd die in al die gemeentes over de tongen gaat. “Inefficiënties horen bij het systeem van een democratie en in de praktijk doet België het fantastisch. Het EU-voorzitterschap was uitstekend, het budget voor 2011 beantwoordde aan de EU-eisen en het land heeft sneller en eensgezinder dan velen een militaire operatie in Libië opgezet. België heeft de neiging beschaamd te zijn als ratingbureaus het land dreigen te downgraden – alsof Fitch en co rechtstreeks van God weten hoe een succesvolle natie er moet uitzien. Maar België doet het goed.”

Ook de VS dicht hij economisch succes toe. “Ja, één op vijf Amerikaanse families wordt getroffen door de werkloosheid, maar wat je niet hoort op straat is dat president Obama dat percentage voor het eerst met 1% naar beneden heeft gekregen en dat hij in de industrie en private sector banen heeft gecreëerd.

He has done a wonderful job.”

Mogen strijden

Met zijn lezing ‘Belgium and the United States: Two Democracy Glasses Half-Full’ opent Gutman de 18de editie van ‘Lessen voor de XXIe eeuw’. “Waarom een halfvol glas? Omdat België en de VS zich de luxe van een democratie kunnen permitteren. In Tunesië, Egypte en Syrië sterven mensen letterlijk om ons soort politieke discussie te mogen hebben. In roerige tijden praten mensen hier elke dag over hun overheid. Dat is burgerparticipatie ten top. En de betogers op Wall Street of hier in de Regentlaan zijn een bewijs van de vrijheid van meningsuiting.”

“Ondertussen is het glas in België wel gevuld. Voor mij is dat een probleem”, glimlacht hij, “want voor mijn speech in Leuven was ik niet van de mogelijkheid uitgegaan dat er een Belgische regering zou zijn. Ach, nu kan ik stilstaan bij waar we naartoe moeten, zover voor de nationale politiek als voor de relaties tussen de VS en België.”

Brug of tunnel?

“We have a wonderful momentum. Historisch waren we de dichtste bondgenoten, maar het lijkt geen

Amerikaans ambassadeur Howard Gutman

(© Amerikaanse Ambassade Brussel)

twijfel dat die band verzwakt was in het laatste decennium voor president Obama. Hij heeft de dialoog veranderd. Amerikanen voelen zich niet langer ongemakkelijk met een T-shirt van the Boston Red Sox op de Brusselse Grote Markt. België en de VS hebben veel gemeen: het geloof in gezondheidszorg, de strijd tegen foltering, de wederopbouw van Afghanistan, de klimaatverandering, ...”

Of er ook verschillen zijn? “België is wellicht het meest eensgezinde land dat ik ken. Er zijn wel elf partijen, maar die zijn het eens over fundamentele issues, zoals de gezondheidszorg, abortus, het ontstaan van de wereld, het belang van klimaatverandering. In mijn land bestaat daar grote verdeeldheid over, maar ik ben blij dat die meningsverschillen mogen weerklanken en dat ze niet opgelost worden door elkaar een dreun te verkopen maar door te gaan stemmen. Jullie zijn verdeeld over kleinere zaken. Bouwen we een brug of een tunnel? Het is een andere schaal, maar jullie hebben ook het volledige scala aan politieke rijkdom. En wees maar zeker dat jullie ertoe doen. België spreekt misschien niet het vaakst of het luïdst maar als jullie iets zeggen, luistert

men. Want dat is het teken dat jullie echt iets te zeggen hebben.”

Belgisch beleefd

“In het parlement ontmoet ik de leiders van vandaag, op cocktailfeestjes die van gisteren en in het auditorium die van morgen. In universiteiten als die van Leuven krijg ik de bevestiging voor mijn geloof in groei. Onze generatie heeft er een enorme knoeiboel van gemaakt. We hebben geen duurzame industrie gebouwd of de jobs van morgen gecreëerd, we hebben onszelf afhankelijk gemaakt van buitenlandse olie, en de planeet doen stikken. De jongere generatie snapt het al lang, zij gaan het veel beter doen. Het zijn echte wereldburgers, die politiek niet zien als eender welke job.”

“Na mijn laatste lezing in Leuven (in november 2009, red.) ontstond er een stevig gesprek en dat zal nu nog meer het geval zijn. Veel studenten zullen bezorgd zijn: om Obama’s politiek, om de gezondheidszorg. Het is mijn taak om ze dat essentiële perspectief te geven.”

“Ik zal alleen moeten afrekenen met het typisch Belgische probleem van de eerste vraag. Jullie zijn zo beleefd dat niemand de eerste vraag durft te stellen.” Los

daarvan ziet hij weinig verschillen tussen geschoolde jongeren hier en in de VS. “Leuven had net zo goed aan de Oostkust kunnen liggen en Harvard kunnen heten.”

“Mijn band met België zal ik altijd behouden”, besluit Gutman, “maar dit zitje is maar verzekerd tot eind 2012. Daarna hangt het af van Obama. Als hij verliest, zal het zijn zoals in de westers: *I’ll have 70 days to get out of Dodge*. Wint hij, dan ga ik met het Witte Huis praten over mijn termijn, maar ze zullen me sowieso geen permanente ambassadeur van België laten zijn.” Hij zou het nochtans niet erg vinden. “Aan het einde van mijn mandaat ga ik me vastketenen aan het zwaarste meubelstuk dat ik hier kan vinden”, lacht hij. “En ze zullen verdraaid hard moeten trekken.”

‘Belgium and the United States: Two Democracy Glasses Half-Full’, 7 november, 19u30 (einde omstreeks 21u30), Aula Pieter De Somer, Debérotstraat 24, Leuven, gratis.

Info over ‘Lessen voor de XXIe eeuw’: <http://hiw.kuleuven.be/ned/lessen/>

Info over Ambassadeur’s Lectures: www.kuleuven.be/english/ambassador_lectures/